

Nr 76.

Av herr **Rosén**, om *ändring i gällande bestämmelser angående lån från kraftledningslånefonden.*

Genom kungl. kungörelsen den 13 september 1918 är möjlighet öppnad för ekonomiska föreningar att erhålla lån från statens kraftledningslånefond för anläggande på landsbygden av distributionsnät för elektrisk energi ävensom till mindre lokala kraftstationsanläggningar för distribution inom orten av elektrisk energi.

Ett ovillkorligt villkor för låns erhållande synes sålunda vara, att den lånesökande sammanslutningen har formen av ekonomisk förening.

Emellertid finnas många dylika mindre sammanslutningar, som hava formen av aktiebolag, vari alla eller större delen av kraftavnämarne äro aktieägare, och det torde i dylika fall få anses skäligt att även sådana sammanslutningar lämnas tillfälle att — efter omständigheterna i varje särskilt fall — erhålla lån. Aktieteckningen har i sådana företag icke skett i syfte att erhålla vinst utan endast i avsikt att få företaget till stånd.

Av kungörelsen framgår att lån endast kan beviljas till sådana företag, som skola anläggas, varemot företag, som redan äro utförda och som härför upplånat kapital, icke beredas möjlighet att omplacera dylika lån mot billiga statslån. Det torde näppeligen kunna anses rättvist, att de som gått i spetsen för utvecklingen å detta område försättas i sämre ställning än andra.

De villkor, som i övrigt äro stipulerade för erhållande av lån, synas i många fall vara förenade med så stort besvär och även så betydande kostnader, att de kunna verka avskräckande på just den del av befolkningen, som mest är i behov av billiga lån. Detta gäller i all synnerhet kravet på av sakkunnig person upprättad plan över företaget jämte nödiga ledningskartor. För mindre företag i mera avlägset belägna bygder skulle detta krav säkerligen i många fall vara förenat

med så stora kostnader, att vinsten på erhållande av ett billigt statslån helt och hållet skulle bortfalla eller förtaga varje tanke på anlåtande av denna låneutväg.

I kungörelsen föreskrives, att över inkomna låneansökningar i vissa fall utlåtande skall inhämtas från vederbörande länsstyrelse. Det torde emellertid kunna ifrågasättas, huruvida icke åt länsstyrelserna eller med dem samarbetande organisationer skulle kunna anförtros att i viss omfattning handhava den direkta lånerörelsen.

Under senaste tid har inom de flesta län bildats länsföreningar, vars medlemskrets utgöres av de mindre elektriska landsortssammanslutningarna inom länet. Dessa länsföreningar, som stå i intim förbindelse med länsstyrelsen, hava oftast eller komma att få hos sig anställda fackmän för att gå sina medlemmar tillhanda vid elektrifieringsarbetet å landsbygden.

Det torde därför icke möta hinder att anordna ifrågavarande lånerörelse efter samma grunder som tillämpas vid statens egnahemslånerörelse, där särskilda länsorganisationer, hushållningssällskapen eller under dem sorterande egnahemsnämnder, stå som direkta låneförmedlare.

Därest sålunda den direkta låneförmedlingen kunde överlämnas åt de elektriska länsföreningarna under länsstyrelsernas kontroll, skulle genom den lokala kännedom om de olika lånesökande företagen, dessa organisationers styrelser otvivelaktigt äga, de stränga formerna kunna i vissa avseenden lindras och de säkerheter, som lämnades för sökta lån, kunna lättare bedömas.

Med stöd av vad jag sålunda anfört får jag hemställa,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning dels huruvida förmedling av lån från kraftledningslånefonden må kunna i viss omfattning överlåtas åt elektriska länsföreningar under respektive länsstyrelser kontroll, dels i vad mån villkoren för låns erhållande böra förändras, ävensom vidtaga de åtgärder som därav kunna föranledes.

Stockholm den 21 januari 1919.

Gustav Rosén.